



Fiskeri- og kystdepartementet  
Postboks 8118 Dep

0032 OSLO

## Svar på høring – Forslag til endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg § 48A – Forslaget støttes ikke

Finnmark fylkeskommune, ved Fylkesvaraordføreren, har behandlet høringen fra Fiskeri- og kystdepartementet av 17.9.2012 om forslag til endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) § 48A. Høringsfristen er 8.10.2012.

Følgende beslutning til forslaget er fattet:

1. Fylkesvaraordføreren viser til høring fra Fiskeri- og kystdepartementet av 17.9.2012 om forslag til endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) § 48A. Endringsforslaget innebærer at foretak som har blitt pålagt av Mattilsynet å slakte ut fisk på grunn av sykdom kan søke om at MTB (maksimal tillatt biomasse) omdisponeres og brukes i en annen av Fiskeridirektoratets regioner.
2. Fylkesutvalget behandlet rapporten fra ekspertutvalget om effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen (Gullestadutvalget) 14.6.2011 og fattet følgende vedtak jf. rapportens kapittel 10.12 (sak 11/26): *“Forslaget om flytting av MTB mellom produksjonsregioner eller fylker støttes ikke. Potensialet som ligger i nord i form av ledig areal- og biomassekapasitet bør fortsatt være tilgjengelig for lokale/regionale/etablerte aktører. Fylkesutvalget stiller seg derfor kritisk til at utvalget legger opp til at regiongrensene oppheves og erstattes av produksjonsområder med adgang til miljøbetinget flytting”.*
3. Fylkesvaraordføreren støtter ikke høringsforslaget fra Fiskeri- og kystdepartementet om endringer i akvakulturdriftsforskriftens § 48A. For det første kan forslaget virke konkurransevridende for mindre og mellomstore selskaper. For det andre legger forslaget opp til en fortsatt nedbygging av regiongrensene. For det tredje kan forslaget minske mulighetene for aktører med lokal forankring. For det fjerde kan forslaget føre til økt sykdomsrisiko i friske regioner.

For å ivareta regionalpolitiske hensyn er hovedregelen etter akvakulturlovverket at en tillatelse som er tildelt i en region ikke kan benyttes-/overføres til andre regioner.

Tidligere ble tillatelser tildelt med kommunebinding. Da kommunebindingen ble opphevet kunne aktørene flytte tillatelsene fritt innen en region/fylke. Dette førte til at lokalitetene ble større og bedre fleksibilitet for produsentene.

I 2009 kom regelen om interregionalt biomassetak (akvakulturdriftsforskriften § 48A) for å sikre produsenter i to tilgrensede regioner (f.eks. SalMar Nord AS) fleksibilitet, og i 2011 kom forslaget fra ekspertutvalget om effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen (Gullestadutvalget) om etablering av større driftsområdet uavhengig av regiongrenser.



Forslaget fra Fiskeri- og kystdepartementet av 17.9.2012 innebærer at matfiskoppdrettere av laks og ørret, ved utbrudd av sykdom og påfølgende utslaktingsvedtak fra Mattilsynet, nå skal få tilgang til å midlertidig produsere "tapt biomasse" i en annen region/regioner i landet. I dette ligger en forutsetning om at foretaket allerede er etablert i regionen(e), har ledig kapasitet, og har lokalitetsklarering for ytterligere vekst eller et nytt utsett i regionen(e) produksjonen ønskes flyttet til. I tillegg vil en slik omfordeling av produksjonen kun gjelde midlertidig, det vil si at tillatelsen opphører senest når produksjonen er gjenopprettet i den regionen der nedslaktingen ble pålagt.

Fylkesutvalget behandlet rapporten fra ekspertutvalget om effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen (Gullestadutvalget) den 14.6.2011. Her ble også forslaget om handlingsregel for regional justering av MTB og adgang til miljøbegrunnet flytting behandlet. Fylkesutvalget fattet følgende vedtak jf. rapportens kapittel 10.12 (sak 11/26): *"Forslaget om flytting av MTB mellom produksjonsregioner eller fylker støttes ikke. Potensialet som ligger i nord i form av ledig areal- og biomassekapasitet bør fortsatt være tilgjengelig for lokale/regionale/etablerte aktører. Fylkesutvalget stiller seg derfor kritisk til at utvalget legger opp til at regiongrensene oppheves og erstattes av produksjonsområder med adgang til miljøbetinget flytting".*

Forslaget kan medføre positive ringvirkninger regionalt/lokalt dersom det settes krav om at omfordelt biomasse slaktes og videreføres innen den regionen som får økt MTB. Et slikt krav settes imidlertid ikke i forslaget, og man må derfor påberegne at MTB blir skipet ut til andre regioner i landet for endelig slakting og videreføring.

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår at Fiskeridirektoratet, i enkeltvedtak, fastsetter nærmere bestemmelser. Likevel stilles det spørsmål ved hvordan slike søknader skal/bør vurderes og behandles i praksis.

Man kan også se for seg at Mattilsynet pålegger brakklegging av større områder i en region, og ikke bare enkeltlokaliteter. En håndtering av omfordeling av store mengder biomasse og vurdering av behovet for dette vil da være svært utfordrende sammen med vurderinger for kapasitet for utsett i "friske" regioner.

Ved å tillate endringen slik departementet foreslår, må en medregne større press på sjøarealer i nord. Flyttebevegelsen av "tapt" biomasse må også forventes å gå nordover. Dette begrunnes med vedvarende sykdom i Midt- og Vest-Norge. Veterinærinstituttet har så langt i 2012 registrert hele 98 tilfeller av PD. Av disse var kun 2 % registrert i de tre nordligste fylkene, som sto for nær 36 % av den samlede solgte mengden av slaktet laks i Norge for 2011.

Finnmark har fortsatt relativt lav selvforsyningsgrad av smolt. En omfordeling av biomasse vil derfor kunne medføre økt "import" av smolt fra andre landsdeler og regioner for å realisere produksjonen. Dette vil kunne øke risikoen for sykdom i friske områder, noe som er lite ønskelig. Er det dårlige strukturer og miljømessige forhold som er årsaken til sykdom i en region, bør disse problemene løses innen de enkelte regionene.

Finnmark fylkeskommune mener videre at forslaget kan virke konkurransevridende for små- og mellomstore selskaper som i dag kun drifter innenfor en enkelt region og ikke har anledning til å benytte seg av en slik regel. Slike selskaper vil følgelig bli påført større tap enn om man har anledning til å "redde" produksjonen ved flytting av biomasse til et annet fylke. Forslaget vil derfor helt klart være fordelaktig for de store aktørene, noe som vil være uheldig.

De regionale fortrinnene som matfiskproduzentene i Finnmark har i dag bør og må opprettholdes. Den lokale forankringen vil kunne forvitte til fordel for selskaper med tilknytning til andre landsdeler.

Dersom forslaget går igjennom vil utviklingen mot færre og større aktører nasjonalt skyte ytterligere fart. Videre vil bindingen mellom selskap og region/kommune bli svekket. Konkurransen om arealet som i dag er tilgjengelig for de lokale og regionale aktørene vil øke, og aktørenes muligheter for videre økning av MTB (jf. 5 % økning av MTB for Troms og Finnmark i 2011) og nytildelinger av tillatelser for å styrke allerede etablerte strukturer vil kunne bli redusert.

Endringsforslaget vil medføre administrative konsekvenser for forvaltningen, som økt søknadsbehandling for fylkeskommunen og økt tilsyn og kontroll for blant annet Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Departementet skriver at økonomiske konsekvenser dekkes innenfor rammen av tilsynsmyndighetenes tildelte midler.

Med hilsen



Ann-Solveig Sørensen  
Fylkesvaraordfører

Kopi til: Fylkesmannen i Finnmark, Statens Hus, 9815 VADSØ  
Mattilsynet, 203000 – Regionkontoret Troms og Finnmark, 2381 BRUMUNDDAL  
Fiskeridirektoratet region Finnmark, Postboks 403, 9811 VADSØ

